

prima instanță: M. Soficiuc
instanța de apel: E. Ababei, A. Garbuz, G. Polivalenco

dosarul nr. 2rac-304/15

DECIZIE

18 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Elena Covalenco
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Camera de Licențiere pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cerea de chemare în judecată a Camerei de Licențiere pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova împotriva Gospodăriei Țărănești „Constantin Solza” cu privire la retragerea licenței,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 28 aprilie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de către Camera de Licențiere și menținută hotărârea Judecătoriei Soroca din 17 noiembrie 2014, prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

La 09 octombrie 2014, Camera de Licențiere a depus cerere de chemare în judecată împotriva GȚ „Constantin Solza” cu privire la retragerea licenței.

În motivarea acțiunii a invocat că GȚ „Constantin Solza” este titularul licenței seria A MMII nr. 038652 din 15 decembrie 2011 pentru genul de activitate „extragerea substanțelor minerale utile”.

Susține că urmare a efectuării controlului planificat, s-a constatat că GȚ „Constantin Solza” în cadrul desfășurării activității licențiate a încălcat prevederile art. 29 și 36 din Codul funciar nr. 828-XII din 25 decembrie 1991, art. 4 alin.(3) lit. a) și art. 5 alin.(1) ale Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25 februarie 1998, art. 11 alin.(1) și (7) lit. a) al Legii securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008, art. 10 alin.(3) lit.c) și art. 11 alin.(5) ale Legii privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase nr. 116 din 18 mai 2012.

Menționează că în conformitate cu art. 7 alin.(2) lit.d), art. 19 alin.(8), (9) și (10) ale Legii nr. 451/2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, Camera de Licențiere a emis Prescripția nr. 04/75 din 02 aprilie 2014 privind lichidarea încălcărilor ce țin de condițiile de licențiere, prin care titularul de

licență a fost obligat să-și conformeze activitatea prevederilor actelor legislative viabile, solicitînd în acest sens, informarea în scris, pînă la data de 03 iulie 2014 despre remedierea încălcărilor depistate și anume: schimbarea destinației terenului; înregistrarea terenului în Registrul bunurilor imobile conform destinației modificate; atestarea unui specialist în domeniul protecției muncii și în domeniul securității industriale.

Consecință a neexecutării Prescripției anterioare, și anume nr. 04/75 din 02 aprilie 2014, a fost emisă, repetat, de către autoritatea de licențiere, Prescripția nr. 04/198 din 04 iulie 2014 cu privire la lichidarea încălcărilor condițiilor de licențiere, avertizînd despre posibila retragere a licenței, dacă încălcările menționate nu vor fi lichidate pînă la data de 04 octombrie 2014.

Remarcă că prin prisma celor relatate și în baza art. 17 alin.(3) a Legii nr. 235-XVI din 20 iulie 2006 privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, art. 7 alin.(2) lit.a), art. 21 alin.(2) lit.f) și alin.(6) ale Legii nr. 451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, Camera de Licențiere a emis Decizia nr. 298 din 06 octombrie 2014 privind retragerea licenței seria A MMII nr. 038652 din 15 decembrie 2011 eliberată GȚ „Constantin Solza” pentru genul de activitate „extragerea substanțelor minerale utile”.

Relatează că în virtutea atribuțiilor conferite prin Hotărîrea Guvernului nr. 779 din 27 noiembrie 2009, pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Camerei de Licențiere și efectivului-limită ale acesteia, Camera de Licențiere acordă licențe pentru genurile de activitate stabilite de lege și are drept misiune asigurarea respectării riguroase a condițiilor de licențiere, necesare pentru practicarea activităților de întreprinzător, pentru excluderea prejudicierii drepturilor, intereselor legitime și sănătății cetățenilor, mediului înconjurător și securității statului, statut ce obligă Camera să se conformeze legislației în vigoare și să întreprindă măsuri în vederea înlăturării încălcărilor ce ar avea un impact nefast asupra societății civile și/sau ar prejudicia bugetul statului, și care concomitent îi permite să se pronunțe în vederea suspendării temporare/retragerii licenței.

Subsecvent menționează că în conformitate cu art. 11 alin.(7) al Legii nr. 235 din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, autoritatea administrației publice și/sau altă instituție abilitată prin lege cu funcții de reglementare și de control va anula documentul oficial prin care se permite inițierea și/sau desfășurarea unei afaceri, acordat conform prezentei legi, dacă va constata neîndeplinirea unor condiții care aduc o gravă atingere interesului public, securității naționale, ordinii sau sănătății publice și care nu pot fi remediate sau dacă deficiențele identificate nu au fost remediate în termenul stabilit.

Mai invocă reclamantul în susținerea poziției sale și prevederile art. 17 alin.(1), (2) și (3) al Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, precum și art. 343¹-343⁴ CPC, care indică că activitatea de întreprinzător poate fi suspendată în cazurile prevăzute expres de lege, cu adresare ulterioară în instanța de judecată a autorității care a dispus suspendarea. Decizia autorității privind suspendarea (limitarea) activității de întreprinzător se aplică pînă la adoptarea de către instanța de judecată a hotărîrii definitive și irevocabile.

Solicită retragerea licenței seria A MMII nr. 038652 din 15 decembrie 2011 eliberată GȚ „Constantin Solza” pentru genul de activitate „extragerea substanțelor

minerale utile” și obligarea GȚ „Constantin Solza” să depună formularul licenței retrase la Camera de Licențiere.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 17 noiembrie 2014, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 28 aprilie 2015, a fost respins apelul declarat de către Camera de Licențiere și menținută hotărârea primei instanțe.

La 29 iunie 2015, Camera de Licențiere a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârii primei instanțe, considerîndul-le ilegale și neîntemeiate, precum și emise cu aplicarea eronată a normelor legale ce reglementează raportul juridic în litigiu.

Susține că prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 39 din 15 iulie 2013, privind Raportul auditului performanței, a fost evaluată eficiența mecanismului actual de administrare și control instituit în cadrul instituțiilor responsabile de folosirea și protecția subsolului la gestionarea rațională și eficientă a resurselor subterane ale statului, în vederea obținerii unei asigurări rezonabile cu privire la veridicitatea bazei de materie primă minerală, precum și garantării faptului că beneficiarii subsolului respectă exigențele cadrului legal. În esență a fost stabilit că în art. 29 al Codului subsolului este prevăzut că atribuirea terenurilor către beneficiarii subsolului se efectuează în conformitate cu legislația funciară.

Iar art. 29 din Codul funciar prevede că, deținătorii de terenuri sunt obligați să folosească terenurile în conformitate cu destinația lor, fapt ce presupune că pentru utilizarea subsolului urmează a fi modificată destinația terenurilor agricole la momentul obținerii dreptului de folosință asupra sectoarelor de subsol.

Totodată, invocă că potrivit art. 71 din Codul funciar, modificarea acestuia se efectuează prin Hotărâre de Guvern, iar modul de atribuire, modificare a destinației terenurilor este stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 1451 din 24 decembrie 2007

Remarcă că în urma analizei actelor normative aferente schimbării destinației terenurilor agricole, în legătură cu exploatarea zăcămintelor minerale, s-a relevat o monitorizare insuficientă din partea organelor de control a aspectului privind respectarea de către beneficiarii subsolului a prevederilor Codului funciar. Iar lacunele constatate în reglementările relațiilor miniere, care nu prevăd exhaustiv la ce etapă beneficiarul subsolului urmează să modifice destinația terenului, în vederea utilizării acestuia în scopuri miniere, au generat încălcarea sistematică a prevederilor Codului funciar.

Afirmă că ținînd cont de importanța problemei folosirii raționale a resurselor naturale și de aspectul divers al acestui sector, Camerei de Licențiere i-au fost puse în sarcină asigurarea respectării exigențelor cadrului legal din partea titularilor de licență prin mecanismele instituite de lege.

Invocă recurentul că eliberarea licenței nu a fost condiționată de cerința schimbării destinației terenului raportat modului de folosință/exploatare, această condiție urmînd a fi onorată/întreținută, pe parcursul desfășurării activității antreprenoriale licențiate și respectiv informată Camera despre acest fapt, lucru neînfăptuit de către titularul GȚ „Constantin Solza”.

Insistă că, titularul de licență în momentul primirii licenței este deținătorul unui drept și urmează să-și desfășoare activitatea conform normei legale. Dreptul de a desfășura activitatea licențiată este un drept special, nu fiecare agent economic își permite să desfășoare anumite genuri de activitate, de aici rezidă necesitatea reglementării prin licențiere a anumitor genuri. Agentul economic în momentul depunerii actelor, și ulterior, eliberării licenței, și-a asumat răspunderea proprie și responsabilitatea conformării condițiilor de licențiere, iar procedura inițiată nu înseamnă procedura onorată.

Alternativ, explică recurentul că, pentru inițierea lucrărilor de extragere a zăcămintelor minerale este obligatorie scoaterea din circuitul agricol/de construcție, a terenului agricol/destinat construcției, preconizat pentru amplasarea și realizarea obiectivului minier. Condiția nr. 1 de licențiere din anexa licenței deținute de întreprinzător pentru desfășurarea a activității de extragere a substanțelor minerale utile este „Desfășurarea activității licențiate în conformitate cu cadrul legislativ și normativ”, inclusiv, raportarea activității de extragere a zăcămintelor minerale, prevederilor stipulate la art. 29 al Codului funciar, în legătură cu exploatarea zăcămintului.

Având în vedere că prin reglementarea activității de întreprinzător se stabilesc drepturi, obligații, cerințe și interdicții pentru întreprinzători pe toată durata activității, prin corelare cu principiul egalității în drepturi și a intereselor legitime ale tuturor întreprinderilor, organizațiilor, persoanelor fizice, ținându-se cont de caracterul imperativ al Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/19998 și Codului funciar, susține că este necesar a fi respectate reguli general-valabile care se regăsesc prin norme, ce instituie responsabilități și răspunderi.

În acest context, specifică că titularii de licență cu situații similare s-au conformat cerințelor legale de funcționarea, modificând destinația terenurilor scopului utilizat – pentru exploatare miniere, cu înregistrarea acestora în registrul bunurilor imobile.

Suplimentar expune că competența Guvernului în ce privește gestionarea terenurilor este reglementată și de art. 12 pct.9) din Legea nr. 64 din 31 mai 1990 cu privire la Guvern, care prevede că ia măsuri în vederea ocrotirii și folosirii raționale a pământului subsolului, a resurselor de apă, a faunei și florei, în vederea menținerii purității aerului și asigurării reproducerii tuturor sistemelor biologice precum și menținerii echilibrului ecologic, promovează politica statului în domeniul securității radiologice și exercită controlul de stat în acest domeniu.

La fel, consideră că sistarea valabilității licențelor nu reprezintă o lipsire de proprietate, ci o măsură de control al folosirii proprietății. Principiile de bază pentru aprecierea caracterului rezonabil al unei ingerințe contrare articolului 1 sunt următoarele: - deși, marja de apreciere de care se bucură legislativul național este, conform art. 1 din Protocolul 1 CEDO, una largă, măsura impusă urmărește un scop legitim, adică nu este lipsită în mod vădit de temeiuri rezonabile, atunci când măsura urmărește un scop legitim, există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele antrenate și scopul urmărit; este stabilit un echilibru echitabil între imperativele interesului general al colectivității și protecția drepturilor fundamentale ale individualului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel din 28 aprilie 2015, la 29 iunie 2015 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva GȚ „Constantin Solza”, Camera de Licențiere pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova, cu referire la prevederile art. 17 alin. (1), (2) și (3) al Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235 din 20 iulie 2006, a solicitat retragerea licenței seria A MMII nr. 038652 din 15 decembrie 2011 eliberată GȚ „Constantin Solza” pentru genul de activitate „extragerea substanțelor minerale utile” și obligarea GȚ „Constantin Solza” să depună formularul licenței retrase la Camera de Licențiere.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii și respingerii acesteia, în acest sens reținând că GȚ „Constantin Solza”, a înlăturat încălcările ce țin de condițiile de licențiere, iar referitor la schimbarea destinației terenului nr. cadastral 7819107.072 a menționat că acesta nu face parte din perimetrul minier, mai mult că Camera de Licențiere nu a prezentat nici o probă care ar dovedi că de pe terenul în cauză au fost extrase careva substanțe minerale utile.

Judecând apelul declarat de către Camera de Licențiere pe lângă Ministerul Economiei al RM, instanța de apel a găsit necesar de a-l respinge și a menține hotărârea primei instanțe, considerând că aceasta este întemeiată și legală.

În susținerea soluției date, instanța de apel a conchis că decizia Camerei de Licențiere privind retragerea licenței GȚ „Constantin Solza”, în care se operează doar cu indicarea articolelor din legile aplicabile, fără ajustarea lor la circumstanțele de fapt stabilite în actul de control și la stabilirea încălcărilor condițiilor de licențiere, este o ingerință în dreptul de proprietate a titularului de licență.

Totodată, instanța de apel a mai remarcat că condițiile expuse în decizia Camerei de Licențiere din 06 octombrie 2014 privind retragerea licenței GȚ „Constantin Solza”, urmau să fie impuse la momentul eliberării licenței, or numai expunerea în decizie a nerespectării condițiilor de licențiere, nu justifică retragerea licenței GȚ „Constantin Solza”, precum nu este justificată această decizie nici prin faptul verificării și emiterii hotărârii nr. 39 de către Curtea de Conturi, prin care a recomandat autorităților responsabile de gestionarea resurselor minerale utile de a întreprinde măsurile necesare în vederea lichidării deficiențelor depistate.

La caz, instanța de recurs constată, însă, decizia instanței de apel este una nemotivată, iar concluziile instanței de apel sunt expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate

în prezentul litigiu în raport cu materialul existent la dosar, precum și normelor de drept ce reglementează acest aspect, fapt ce contravine prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC,

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Totodată, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se în mod selectiv la unele constatări reținute la adoptarea hotărârii de prima instanță, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

În situația dată, reieșind din specificul acțiunii, instanța de recurs consideră că la judecarea cauzei era necesară verificarea legalității hotărârii primei instanțe, cât și obiectului litigiului atât în baza argumentelor invocate de apelant, cât și conform cadrului legal ce guvernează raportul juridic supus judecării.

Mai mult, se constată că instanța de apel a adoptat decizia de respingere a apelului declarat de către Camera de Licențiere fără a se pronunța asupra argumentelor formulate în cererea de apel.

Astfel, unul din motivele invocate în cerere de apel, la care a insistat Camera de Licențiere a fost faptul că în urma efectuării controlului planificat, s-a constatat că GT „Constantin Solza”, care este titularul licenței seria A MMII nr. 038652 din 15 decembrie 2011 pentru genul de activitate „extragerea substanțelor minerale utile”, în cadrul desfășurării activității licențiate a încălcat prevederile art. 29 și 36 din Codul funciar nr. 828-XII din 25 decembrie 1991, art. 4 alin.(3) lit. a) și art. 5 alin.(1) ale Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25 februarie 1998, art. 11 alin.(1) și (7) lit. a) al Legii securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008, art. 10 alin.(3) lit.c) și art. 11 alin.(5) ale Legii privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase nr. 116 din 18 mai 2012, iar prin Prescripția din 02 aprilie 2014 și Prescripția repetată din 04 iulie 2014 privind lichidarea încălcărilor ce țin de condițiile licențiere, Camera de Licențiere a obligat intimatul să-și conformeze activitatea prevederilor art. 4 alin.(3) lit.a) și art. 5 alin.(1) ale Legii nr. 1543-XIII din 25 februarie 1998, avertizând despre posibila retragere a licenței dacă încălcările depistate nu vor fi lichidate în termenul stabilit.

În acest sens, se va remarca că în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor înaintate, era indispensabil, alături de cele constatate, de a verifica condițiile de licențiere care au fost impuse GT „Constantin Solza” la eliberarea licenței pentru genul de activitate „extragerea substanțelor minerale utile”, or, după cum denotă actele cauzei, instanțele judecătorești au verificat respectarea prevederilor legislației aferente

reglementării prin licențiere a activității de întreprinzător de către titularul de licență GȚ „Constantin Solza”, fără ca copia licenței, retragerea căreia se solicită, să fie prezentată, anexată la materialele dosarului și examinată în cadrul dezbaterilor judiciare, fapt ce denotă că pricina a fost judecată în mod arbitrar și superficial.

Or, în cazul de față nu este clară concluzia instanței cu privire la faptul că condițiile expuse în decizia Camerei de Licențiere din 06 octombrie 2014 privind retragerea licenței GȚ „Constantin Solza”, urmau să fie impuse la momentul eliberării licenței, în lipsa actului ce se contestă.

Conform art. 22 alin. (2) lit. b) al Legii contenciosului administrativ, în lipsa actelor administrative contestate, în cazul punerii cererii pe rol, judecătorul dispune prezentarea de către pârât a actului administrativ contestat și a documentației care a stat la baza emiterii acestuia, a înscrisurilor sau a altor date pe care instanța le consideră necesare în judecarea pricinii.

Prin urmare, se constată că instanța de apel nu a întreprins măsuri în vederea soluționării litigiului apărut prin constatarea unor fapte necesare examinării la care instanța urma să contribuie, or, prin prisma art. 118 alin. (5) CPC, în caz de necesitate instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

La fel a rămas fără apreciere și analiză cuvenită de către instanța de apel și actul de control nr. 04/54 din 20 februarie 2014, întocmit de către Camera de Licențiere, în care este indicat faptul că controlul a fost efectuat la adresa de desfășurare a activității licențiate de către GȚ „Constantin Solza” în raionul Soroca satul Cremenciug, unde se efectuează lucrările miniere pe mai multe terenuri cu nr. cadastrale 7819107073, 7819107074, 7819107075, inclusiv pe terenul cu nr. cadastral 7819107072, care au destinație agricolă.

Cu toate acestea, instanța de apel nu s-au expus nici într-un mod asupra obligației intimatului privind schimbarea destinației terenurilor cu nr. cadastrale 7819107073, 7819107074, 7819107075 la care, conform actului de control, se efectuează lucrări de extragere substanțelor minerale de același agent GȚ „Constantin Solza”.

Or, este absolut neclară mențiunea instanței de apel cu referire la faptul că petiționarul nu a indicat în prescripții, destinația căror terenuri agricole se solicită a fi schimbate și înregistrate conform destinației modificate, în timp ce la materialele cauzei fiind anexat un singur extras din Registrul bunurilor imobile, care confirmă înregistrarea după Solza Constantin cu drept de proprietate a terenului agricol cu nr. cadastral 7819107072 la data de 29 decembrie 200, adică până la data primirii licenței.

Cele descrise, în plus indică la necesitatea verificării condițiilor eliberării licenței, retragerea căreia se solicită în speță, precum și a documentației care a stat la baza emiterii acesteia.

În același timp, temeiul legal al pretențiilor, urmează a fi verificat și prin prisma dispozițiilor art. 71 Cod funciar, care prevede că, schimbarea destinației terenurilor agricole se efectuează prin Hotărâre de Guvern, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.2, la propunerea consiliilor unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau, respectiv, de nivelul al doilea, în temeiul cererii proprietarului și cu acordul organelor pentru protecția mediului înconjurător. Schimbarea destinației terenurilor agricole cu gradul de evaluare a fertilității naturale mai mic de 40, în cazul trecerii acestora în

fondul silvic, se efectuează prin decizia consiliilor unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, la propunerea consiliilor unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi, în temeiul cererii proprietarului.

În sensul textului citat, care reglementează schimbarea modului de folosință a terenurilor agricole, legiuitorul a instituit trei etape prin care se efectuează schimbarea destinației terenurilor agricole, și anume prin Hotărârea de Guvern, care se adoptă la propunerea consiliilor unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau, respectiv, de nivelul al doilea, în temeiul cererii proprietarului.

Sub acest aspect, prin aplicarea regulilor de interpretare a normelor enunțate, este evident că la caz urma a fi identificat proprietarul terenurilor, asupra cărora are dreptul de folosință GȚ „Constantin Solza”, în timp ce la materialele cauzei există probe care confirmă dreptul de proprietate a ultimei doar asupra terenului cu nr. cadastral 7819107072, însă care insistă că inițiat procedura de schimbare a destinației terenurilor cu nr. cadastrale 7819107072, 7819107073, 7819107074, 7819107075 încă în anul 2010.

În acest context instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, pe lângă identificarea proprietarului terenurilor menționate, erau obligate să verifice destinația actuală a terenurilor folosite de GȚ „Constantin Solza”, cât și destinația acestor terenuri la momentul atribuirii, precum și faptul dacă terenurile menționate fac parte din perimetrul minier pentru exploatarea zăcămintelor minerale utile și dacă de pe acestea au fost extrase careva substanțe minerale utile, or probe în acest sens la materialele cauzei lipsesc.

În consecință, instanța de recurs reține că cele descrise incontestabil indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, ce guvernează raportul juridic în litigiu.

La caz, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestui, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Distinct de cele arătate mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Camera de Licențiere pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 28 aprilie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Camerei de Licențiere pe lângă Ministerul Economiei al Republicii Moldova împotriva Gospodăriei Țărănești „Constantin Solza” cu privire la retragerea licenței, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Elena Covalenco

Tamara Chișca-Doneva